

موضوع:

حیطه های آموزش به بیماران

تهیه و تدوین:

واحد آموزش به بیمار

مرکز آموزشی درمانی آیت الله کاشانی شهرکرد

سال ۱۴۰۳

فهرست مطالب

- آموزشات بدو ورود.....۲
- آموزشات حین بستری.....۲
- آموزشات زمان ترخیص.....۳
- روش های ارائه آموزش به بیمار و خانواده.....۳
- پایش اثربخشی آموزش به بیمار.....۴
- حداقل نیازهای آموزشی در دوران بستری.....۴

آموزشات بدو ورود:

در زمان پذیرش بیمار در بخش بستری توسط پرستار مسئول بیمار به صورت آموزش چهره به چهره و پمفلت ارائه می گردد.

سرفصل های کلی آموزشات بدو ورود شامل موارد ذیل می باشد:

- ✓ معرفی بخش و خدمات رفاهی و غیردرمانی
- ✓ قوانین کلی بخش و بیمارستان
- ✓ منشور حقوق بیمار
- ✓ نحوه رسیدگی به شکایات
- ✓ توجه هزینه های درمان و بیمه
- ✓ معرفی تیم درمان و وظایف آن ها

آموزشات حین بستری:

در طول بستری بیمار در بخش توسط پرستار به بیمار و یا خانواده وی براساس نیازسنجی آموزشی انجام شده و با استفاده از روش های مختلف آموزش ارائه می گردد.

سرفصل های کلی آموزشات بدو ورود شامل موارد ذیل می باشد:

- نوع بیماری و روش های درمانی موجود
- عوارض بیماری
- تداخلات غذا و دارو
- میزان فعالیت
- غذیه و رژیم غذایی
- ایمنی یا احتیاطات لازم
- مدیریت درد
- اقدامات تشخیصی، درمانی و آزمایشات
- داروهای مورد استفاده جهت بیمار و عوارض و مراقبت های مهم
- مراقبت از محل زخم
- وضعیت و سیر بیماری
- مسائل کنترل عفونت و بهداشت فردی
- خواب و استراحت

➤ الگوی دفع

مراقبت های قبل و بعد از عمل

آموزشات زمان ترخیص:

آموزشات ترخیص در کلیه بیمارستان ها براساس پروتکل SMART و دستورالعمل ترخیص ایمن انجام می گردد.

سرفصل های کلی آموزشات بدو ورود شامل موارد ذیل می باشد:

- ❖ زمان بعدی مراجعه به پزشک
- ❖ داروهای پس از ترخیص
- ❖ برنامه خودمراقبتی و بازتوانی در منزل
- ❖ تغذیه و رژیم غذایی پس از ترخیص
- ❖ فعالیت های پس از ترخیص
- ❖ نشانه های خطر و علائم هشدار
- ❖ روش دستیابی به مراقبت های اورژانس
- ❖ آدرس منابع، مراکز و سایت های آموزشی

روش های ارائه آموزش به بیمار و خانواده :

۱- آموزش **چهره به چهره** : پرستار در مقابل بیمار قرار گرفته و آموزش های لازم را برای بیمار بیان می کند و از انتقال صحیح مطالب به بیمار اطمینان حاصل می کند.

۲- **روش آموزش گروهی و بحث و گفتگو**: این روش در مواردی که نیاز به تغییر نگرش بیمار می باشد کاربرد دارد. بحث گروهی با حضور حداقل ۳ تا ۵ بیمار با مشکلات مشابه در مکان مناسب و با حضور پرستار انجام می گردد. استفاده از بیماران با تجربه بالا جهت آموزش سایر بیماران تاثیر گذار می باشد.

۳- **روش نمایش**: برای آموزش نحوه استفاده از تجهیزات، نحوه انجام تزریقات و سایر فعالیت های خودمراقبتی می باشد در این روش پرستار نحوه صحیح فعالیت را به بیمار نشان داده و پس از آن از بیمار می خواهد که فعالیت را به صورت مستقل انجام دهد. پرستار بر انجام فعالیت توسط بیمار تا زمان یادگیری نظارت دارد.

۴- موارد آموزشی نوشتاری: شامل پمفلت ها، جزوات، کتابچه و بروشورهای آموزشی می باشد.

۵- آموزش چند رسانه ای: عبارت است از ارائه آموزشات با استفاده از فایل های مولتی مدیا (صوتی و تصویری)

پایش اثربخشی آموزش به بیمار:

پرستار باید پس از ارائه آموزشات میزان یادگیری در بیمار را با طرح سوال بررسی نماید. اگر بیمار بتواند به سوالات مطرح شده پاسخ داده و مطالب آموزش داده شده را به درستی تکرار نماید اثربخشی مطلوب می باشد در غیر اینصورت پرستار مسئول بیمار در هر شیفت آموزشات را تا زمان ایجاد یادگیری و تغییر رفتار تکرار نماید. شاخص اثربخشی آموزش پرستار به بیمار بر اساس چک لیست ابلاغی معاونت محترم پرستاری هر ماه جهت ۱۰ درصد بیماران بستری تکمیل و نتایج پایش آن و مداخلات اصلاحی جهت ارتقاء شاخص در جلسات کارگروه آموزش به بیمار مطرح می گردد.

حداقل نیازهای آموزشی در دوران بستری که باید توسط پزشک آموزش داده شود.

حداقل موضوعات عمومی آموزش بیمار توسط پزشک در دوران بستری

- ۱) اطلاعات قابل فهم در باره علل بیماری، نمونه درمان و پیش آگهی آن
- ۲) مراحل و طول مدت احتمالی درمان
- ۳) وجود درمانهای جایگزین احتمالی
- ۴) عوارض درمان یا عدم درمان
- ۵) داروهای مصرفی و عوارض احتمالی آنها
- ۶) تغذیه و رژیم درمانی
- ۷) بازتوانی
- ۸) سایر موارد براساس نیازسنجی آموزشی اختصاصی هر بخش تخصصی